

ODLARGLÄDJE I HÄLSINGLANDS HJÄRTA

Allt som trivs får växa. Det är Lena och Staffan Michelsons enkla trädgårdsfilosofi vid den välrenoverade gamla jägmästarbostaden som de inrett med tidsenlig känsla. Här har de både växthus och köksträdgård med en förförande utsikt över Voxsjön och med de blånande bergen i fjärran.

AV ANNE RALF HÄLLBUS FOTO LINDA ROMPPALA

Köksträdgården håller familjen i princip självförsörjande på potatis och grönsaker hela sommarhalvåret. Voxsjön intill är klar och långgrund och inbjuder till många dopp från bryggan vid bastun.

Växthuset, tillverkat i Burträsk i Västerbotten av finaste kärnvirke, är målat med linoljefärg.

Det är svårt att ana att köket är nytt – bara vedspisen och spiskåpan finns med från husets barndom.

ODLARGLÄDJE I HÄLSINGLANDS HJÄRTA

EFTER EN RAD SOMRAR på skånska Österlen letade **Staffan** och **Lena Michelson** efter något nytt. De ville ha något närmare hemmet i Stockholm, helst i Staffans förfäders Hälsingland. De tittade på många hus, men inget som kändes rätt och till slut hade de nästan gett upp. Men när de fick syn på en till salu-skylt utanför Bollnäs bestämde de sig ändå för att stanna och titta.

– Vi svängde in på en liten grusväg och fick syn på ett vackert trähus med utsikt över Voxsjön. Utanför stod ägaren, som erbjöd oss att se oss omkring. Båda kände omedelbart samma sak: Här skulle man ju kunna bo! berättar Staffan.

Utsikten från gården Skoghem mot sjön och de blånande bergen var förförisk. Huset var gammalt och hade inte renoverats sedan 1970-talet men Lena och Staffan såg potentialen och dagen efter var kontrakt skrivet.

I dag, sju år senare, har de och deras vuxna döttrar **Hanna** och **Stina** med familjer skapat en tillflyktsort långt utöver det vanliga av den gamla jägmästarbostaden i hjärtat av Hälsingland.

Så här i sommartid är det trädgården som först drar uppmärksamheten till sig. Uppvuxen till en blomsteräng ner mot sjön, kultiverad till en prunkande köksträdgård uppe vid huset.

– En gång i tiden fanns en trädgårdsmästare här på Skoghem och hela trädgården var anlagd med trädgårdsland, rabatter, häckar och blommande buskar. När vi kom hit hade det mesta blivit gräsmatta, men fortfarande fanns bärbuskar, fruktträd, syren och schersmin. Vi bestämde oss för att begränsa gräsmattan till äppelträdgården och en cirkel kring den stora eken bakom huset. Där vi lät gräsmattorna sköta sig själva fick vi i stället vackra blomsterängar, säger Staffan.

– Vår trädgårdsfilosofi är enkel, allt som trivs får växa. Utom det som trivs *för* bra, som tistlar och nässlor. Resten får vara i fred till sensommaren då jag slår allt med lie.

I stället lägger Staffan och Lena gärna sin tid på kökslandet, där sommarpotatis och kål i alla färger samsas med linblommor, kryddor och blommande godsaker som zucchini, krasse och bondbönor – allt inramat av ett grönt staket i typisk hälsingestil.

Det senaste tillskottet är ett växthus på 15 kvadratmeter från Florum, med plats för både odling och umgänge. Konstruktionen är gedigen, med ramar i kärnvirke från senvuxen gran som målats med linoljefärg. Golv och grund består av betongstenar lagda i vackert mönster.

– Ljusförhållandena är perfekta – det växer så det knakar här inne, säger Lena och visar hur tomater, gurka, fikon, druvor och chili som sattes för bara några veckor sedan frodas i sina krukor. →

Staffan & Lena Michelson

Yrke: Staffan är advokat med inriktning på miljö rätt och Lena är konstnär.

Familj: Döttrarna Stina och Hanna, svärsönerna Hannes och Pontus, barnbarnen Rune och Amalia. Bearded collien Lisa.

Bor: På Kungsholmen i Stockholm och på gården Skoghem, knappt en mil utanför Bollnäs i Hälsingland.

Just nu: Har precis invigt det första loffhuset på Åsberget i en nedlagd skidbacke några mil från Skoghem. Staffan och Lena låter uppföra fyra unika retreathus, ritade av deras dotter Hanna som är arkitekt. Husen står på höga pelare, med vidunderlig utsikt över Hälsinglands berg och älven Ljusnans dalgång. Läs mer på www.bergaliv.se.

Runt köksbordet står stolar som är tillverkade av en snickare i grannbyn Rengsjö. Sitsarna är traditionsenligt målade i svart, vilket skulle efterlikna läder. Snickeriernas vita kulör, bruten med en procent grön umbra, har Lena själv blandat.

Staffans & Lenas 5 tips för ett växthus att trivas i:

Lägg inte tid och pengar på vinteruppvärmning av växthuset – det är så lätt att ta in växterna och låta dem vila över vintern. Sätt däremot gärna in ett eluttag eller två.

Plantera i foderhinkar som är lätta att hantera när växterna ska flyttas eller få ny jord.

Prova dig fram – lite i sänder – och ge plats för kryddor, vackra färger, ro och vila.

Kom redan under planeringen ihåg att allt i växthuset måste vattnas och luftas under hela sommaren.

Luckra lite varje dag – då får ogräset ingen chans.

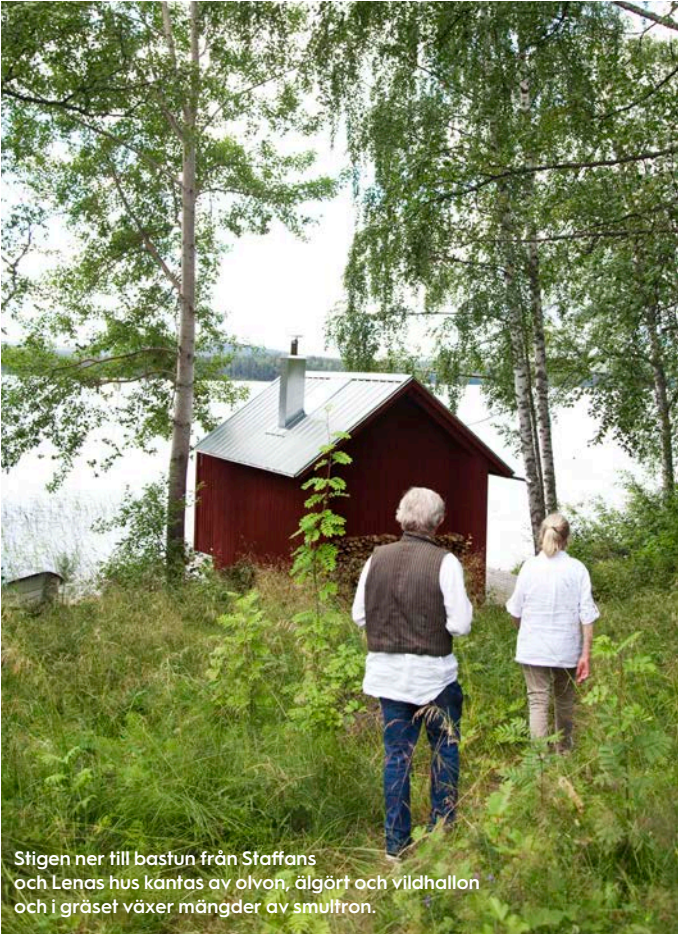
Runt slagbordet i salen står klassiska hälsingestolar. På väggen fioler som utgör en del av familjens stora samling musikinstrument.

Lådschänken i hallen kommer ursprungligen från en gammal lanthandel.

Grinden och staketet kring kökslandet är inte bara vackra – de håller även hungriga rådjur borta.

Stigen ner till bastun från Staffans och Lenas hus kantas av olvon, älgört och vildhallon och i gräset växer mängder av smultron.

Bearded collie Lisa, 3 år, får följa med matte och husse på sitt nästan halvtidsboende i Hälsingland.

Dottern Hanna, som är arkitekt, ritade bastun så att den ska se ut som en sjöbod från utsidan.

ODLARGLÄDJE I HÄLSINGLANDS HJÄRTA

Vid strandkanten väntar ännu ett nytillskott: en bastu där man kan se ut över sjön och de djupa skogarna. Bastun är vedeldad och byggd i enbart rena naturmaterial av lokala snickare.

– Det är vår dotter Hanna, som är arkitekt, som har ritat den, berättar Staffan. Vi är väldigt glada över att vi fick strandskyddsdispens och har varit noga med att bastun ska kännas som ett naturligt inslag i miljön. När dörrarna är stängda ser den ut som en enkel sjöbod.

Skoghem byggdes åren 1905 till 1909 som ett av de jägmästarboställen som staten lät uppföra runt om i landet. Stilen är typisk för tiden, en blandning av nationalromantik och jugend, och det snålades inte med vare sig yta eller material och hantverk när huset uppfördes. Det här är ett hus som står pall för både stormar och iskylla och utan problem ger rum åt en stor familj året om. Men när jägmästaren och hans familj flyttade in var det som sommargäster.

– Häromåret fick vi besök av en kvinna som visade sig ha bott här som liten, berättar Lena. Hon var dotter till skogvaktaren, som bodde i undervåningen, och berättade att på den tiden stod övervåningen tom hela vinterhalvåret. Ditt fick hon bara komma när jägmästarens barn fyllde år och hade kalas.

Många år senare blev Skoghem bostad och verkstad åt en målarmästare, som bodde här i nästan 40 år innan familjen Michelson tog över 2010. Då hade de renoveringar som gjorts genom åren satt sin prägel på huset, men stommen, det mesta av planlösningen och karaktären fanns kvar.

– Det första vi tog itu med var köket. Där fanns en spiskåpa i plåt och en Husqvarnaspis från 1930-talet som har fått vara kvar, allt annat har vi gjort med hjälp av duktiga snickare och hantverkare från trakten, berättar Lena.

I köket, liksom i resten av huset, är alla snickerier målade med linoljefärg. Mest vitt, brutet med en procent grön umbra som ger färgen en svagt grå nyans.

– Fördelen med grön umbra är att den kompenserar linoljans tendens att gulna, säger Lena som i egenskap av konstnär är den som stått för all färgsättning och även gjort ritningarna till köket.

Sedan revs trasiga mattor ut och ersattes av gedigna furugolv.

– De är obehandlade, så vi skurar dem med såpa för att få den rätta mattgrå nyansen, berättar Staffan.

När sedan ett nytt badrum inretts på övervåningen var det mest ytskikt som återstod. Ett par rum har fått tidsenliga tapeter, men pärlspont, dörrar och snickerier är målade med linoljefärg.

Inredningen skvallrar om Lenas och Staffans förtjusning i lokalt hantverk. Vackra allmogemöbler och trasmattor efter Staffans mor mor ger en atmosfär som lyckas vara både hemtrevlig och sparsmakad på samma gång. Och alldeles självklar.

Det mesta har paret hittat på lokala auktioner och antikbodan.

– Vi vill inte ha ett hem som är ett museum. Visst är det roligt att leta efter det som är tidsenligt och som speglar husets historia, men alla år som gått sedan det byggdes är också en del av dess själ – även nuet. ●

”Vi har varit noga med att bastun ska kännas naturlig i miljön”